

Sygn. akt VIII *Pa* 86/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (spr.)
Sędziowie:	SSO Grażyna Łazowska SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2015r. w Gliwicach

sprawy z powództwa S. L. (L.)

przeciwko Przedsiębiorstwu Produkcyjno-Usługowo-Handlowemu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R.

o podwyższenie renty wyrównawczej

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 29 grudnia 2014 r. **sygn. akt** IV P 2143/14

I. zmienia zaskarżony wyrok częściowo:

1. w punkcie 1 tiret drugi – co do rat renty za okres od 1 maja 2013 roku, w ten sposób, że: zasądza od pozwanej na rzecz powoda po 1.434,26 zł (tysiąc czterysta trzydzieści cztery złote dwadzieścia sześć groszy) miesięcznie za okres od 1 maja 2013 roku do 31 grudnia 2014 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności każdej z rat począwszy od dnia 11 każdego miesiąca, a także bieżącą rentę wyrównawczą począwszy od 1 stycznia 2015 roku do nadal, w kwocie po 3.802,52 zł (trzy tysiące osiemset dwa złote pięćdziesiąt dwa grosze) miesięcznie, płatną do dnia 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności każdej miesięcznej raty od dnia 11 każdego miesiąca – w miejsce renty wypłacanej przez pozwaną na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 26 sierpnia 2010 roku wydanego w sprawie o sygn. akt IV P 47/09;
2. w punkcie 6 w ten sposób, że nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Zabrze) kwotę 2.467,60 zł (dwa tysiące czterysta sześćdziesiąt siedem złotych sześćdziesiąt groszy) tytułem kosztów sądowych;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. odstępuje od obciążania powoda kosztami procesu w postępowaniu apelacyjnym.

(-) SSO Grażyna Łazowska (-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (spr.) (-)SSR /del./ Renata Stańczak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt VIII Pa 86/15

UZASADNIENIE

S. L. wniósł pozew przeciwko Przedsiębiorstwu Produkcyjno - Usługowo - Handlowemu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R. domagając się zasądzenia renty uzupełniającej niezależnie od dotychczasowej renty wyrównawczej kwoty po 1.931,44 złotych miesięcznie poczynając od 1 września 2011r. Uzasadniając swoje żądanie powód podniósł, że podczas zatrudnienia przy budowie lakierni firmy (...) w Republice Czeskiej uległ wypadkowi przy pracy. W związku z tym zdarzeniem wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 23 kwietnia 1999r. sygn. akt IX P 150/97 przyznano powodowi zadośćuczynienie i rentę wyrównawczą. Ponieważ stan zdrowia powoda systematycznie się pogarszał, występował on z kolejnymi powództwami. Wyrokiem Sądu Okręgowego wG. z dnia 30 sierpnia 2006r. sygn. akt VIII P 57/03 oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 24 lipca 2007 roku w sprawie sygn. akt VI U 430/06 przyznano powodowi kolejne odszkodowania, zaś wyrokiem Sądu Rejonowego w R. Ś. (1) z dnia 26 sierpnia 2010r. sygn. akt IV P 47/09 przyznano powodowi za lata 2008 - 2010 dalsze odszkodowanie i uzupełnienie renty wyrównawczej. Powód wskazał, że dochodzi od pozwanej renty uzupełniającej na pokrycie kosztów całodobowej opieki koniecznej ze względu na całkowitą niezdolność do samodzielnej egzystencji podając, że zawarł z W. K. (1) umowę o świadczenie usług związanych z prowadzeniem jego gospodarstwa domowego.

Pismem z dnia 6 października 2011r. powód rozszerzył żądanie pozwu o kwotę 2.678,54 zł, na którą składają się koszty pobytu powoda i opiekuna w sanatorium oraz koszty przejazdu do tego sanatorium.

Na rozprawie w dniu 25 listopada 2011r. powód cofnął pozew w zakresie kwoty 1.442 złotych dochodzonej tytułem zwrotu kosztów rehabilitacji, na co strona pozwana wyraziła zgodę wnosząc o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Pismem z dnia 1 lutego 2013r. powód rozszerzył żądanie pozwu łącznie o kwotę 1.431,20 zł, na którą składają się koszty pobytu powoda, opiekuna w Ośrodku (...) (w kwocie 995,80 zł) i koszty przejazdu do tego ośrodka oraz koszty pobytu w sanatorium w U. wraz z kosztami dojazdu (w kwocie 435,40 zł).

W piśmie z dnia 8 maja 2014r. powód kolejny raz rozszerzył żądanie pozwu i wskazał, że domaga się niezależnie od dotychczasowej renty wyrównawczej od dnia 1 listopada 2012r. do nadal na przyszłość kwoty 5.766 zł miesięcznie z należnymi odsetkami ustawowymi i kosztami procesu.

Na rozprawie w dniu 19 grudnia 2014r. powód ostatecznie sprecyzował żądanie pozwu w zakresie renty wyrównawczej i wskazał, że domaga się podwyższenia renty wyrównawczej od dnia 1 września 2011r. do 30 października 2012r. o kwotę po 1.931,44 zł miesięcznie, zaś od 1 listopada 2012r. zasądzenia renty wyrównawczej w kwocie 5.766 zł miesięcznie do nadal niezależnie od renty wypłacanej przez pozwanego.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości, wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego solidarnie (...) Sp. z o.o. w K. i zasądzenie kosztów procesu. Wskazała, że wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2010 roku Sąd Rejonowy w R. Ś. (1) utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w G. sygn. akt VIII Pa 174/11 z dnia 03 lutego 2011 roku zasądzona została od pozwanej i (...) Sp. z o.o. w K. solidarnie renta wyrównawcza na rzecz powoda w wysokości 1.714,70 złotych miesięcznie poczynając od 1 września 2010 roku. Nadto pozwana wskazała, że Sąd Okręgowy w G. wyrokiem w sprawie sygn. akt VIII P 57/03 przesądził solidarną odpowiedzialność pozwanej oraz (...) Sp. z o.o. Pozwana podniosła, że roszczenie powoda jest nieuzasadnione, gdyż powód nie wykazał,

aby nastąpiła zmiana stosunków o której mowa w art. 907 § 2 k.c. uzasadniająca uzupełnienie renty wyrównawczej, zaś dowody dołączone do pozwu były już znane wcześniej w postępowaniu sygn. akt IV P 47/09 w wyniku, którego zasadzono rentę wyrównawczą w kwocie, o której mowa wyżej. Na koniec pozwana wskazała, że biegli w sprawie sygn. akt IV P 47/09 orzekli, że obecnie stan zdrowia powoda jest stabilny, podobnie jak prognozy na przyszłość. W odpowiedzi na rozszerzenie żądania pozwu pozwana podniosła, że brak jest podstaw do zasądzenia kosztów rehabilitacji w żądanej przez powoda wysokości albowiem powód nie przedstawił dowodów ich poniesienia. Pozwana zarzuciła, że powód nie przedstawił jakiejkolwiek dokumentacji medycznej potwierdzającej fakt pozostawiania przez niego na leczeniu oraz skierowania go do sanatorium przez lekarza.

Sąd Rejonowy w Z. wyrokiem z dnia 1 grudnia 2011r. w punkcie 1 umorzył postępowanie w zakresie kwoty 1.442 zł dochodzonej tytułem zwrotu kosztów rehabilitacji, w punkcie 2 oddalił powództwo w pozostałym zakresie, w punkcie trzecim zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 600 zł, tytułem kosztów zastępstwa procesowego, zaś w punkcie czwartym odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu w pozostałym zakresie.

Od powyższego wyroku powód wywiódł apelację.

Wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2012r. Sąd Okręgowy w G. uchylił zaskarżony wyrok w punkcie drugim oraz trzecim i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Z., pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego. W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że w toku ponownego rozpoznania sprawy Sąd Rejonowy winien rozpoznać roszczenie w zakresie podwyższenia renty wyrównawczej i odszkodowania mając na uwadze rozmiar szkody aktualnie istniejącej u powoda. Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, że Sąd Rejonowy winien rozpatrzyć okoliczność związaną z korzystaniem przez powoda z opieki osoby trzeciej. Sąd winien również przeprowadzić dowód z przesłuchania stron.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w Z. wyrokiem z dnia 29 grudnia 2014 roku:

1. zasądził od pozwanej na rzecz powoda tytułem renty wyrównawczej następujące kwoty za następujące okresy:

- po 1.630 zł miesięcznie, za okres od dnia 1 września 2011r. do dnia 31 października 2012r.,

- po 1.931,44 zł miesięcznie, za okres od dnia 1 listopada 2012r. do dnia 31 grudnia 2014r.,

z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności każdej z rat począwszy od dnia 11 każdego miesiąca, a także dodatkową bieżącą rentę wyrównawczą począwszy od 1 stycznia 2015 r. do nadal, w kwocie po 2.585 zł miesięcznie, płatną do dnia 10 każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności każdej miesięcznej raty, niezależnie od renty wypłacanej przez pozwanego na mocy wyroku Sądu Rejonowego wR. Ś. (1) z dnia 26 sierpnia 2010 r. wydanego w sprawie o sygn. akt IV P 47/09,

2. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.667,74 zł tytułem odszkodowania,

3. w pozostałym zakresie powództwo oddalił,

4. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 96 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

5. odstąpił od obciążania powoda wydatkami poniesionymi w toku postępowania,

6. nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Z.) kwotę 5.964 zł tytułem kosztów sądowych.

Sąd Rejonowy ustalił, że:

Powód był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Produkcyjno – Usługowo – Handlowym (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R. w okresie od dnia 5.05.1993 r. do dnia 31.10.1994 r. na stanowisku murarza, na podstawie umowy o pracę na czas określony.

W dniu 17.06.1994 r. powód uległ wypadkowi przy pracy, za który pełną odpowiedzialnością został obciążony pracodawca.

Orzeczeniem Obwodowej Komisji Lekarskiej ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia z dnia 11.04.1995r. powód uznany został inwalidą II grupy w związku z wypadkiem przy pracy. Wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Katowicach z dnia 19.09.1995r. zmieniono decyzję komisji lekarskiej i przyznano powodowi rentę inwalidzką I grupy oraz prawo do dodatku pielęgnacyjnego. Decyzją ZUS O/C. z dnia 27.05.2004r. przyznano powodowi rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem okresowo do 31.05.2006r. wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym. Decyzją ZUS O/C. z dnia 19.06.2006r. przyznano powodowi rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem okresowo do 31.05.2007r. wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym. Decyzją ZUS O/C. z dnia 7.05.2007r. przyznano powodowi rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem okresowo do 31.05.2008r. wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym. Decyzją ZUS O/C. z dnia 8.05.2008r. przyznano powodowi rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem okresowo do 23.04.2012r. wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym do 30.04.2010 r. Lekarz Orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 23.04.2010r. ustalił, iż inwalidztwo powoda ma charakter trwały, a całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy. Decyzją ZUS O/C. z dnia 10.05.2010r. przyznano powodowi rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym na stałe.

Wskutek wydzielenia w 2003r. części majątku z Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Usługowo – Handlowego “ (...) z ograniczoną odpowiedzialnością powstało Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowe (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R. i (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K..

Wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 23 kwietnia 1999r. (sygn. akt IX P 150/97), częściowo zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 17 grudnia 1999r. (sygn. akt III APa 72/99) zasądzono od Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Usługowo – Handlowego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. na rzecz powoda kwotę 49.073 zł tytułem zadośćuczynienia oraz rentę wyrównawczą w wysokości po 846,18 zł miesięcznie, poczynając od 1 września 1998r., płatną do 10 każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat.

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem częściowym z dnia 2 czerwca 2004r. (sygn. akt VIII P 57/03), utrzymanym w mocy przez Sąd Apelacyjny w K. wyrokiem z dnia 25 lutego 2005r. (sygn. akt III APa 123/04) zasądził solidarnie od Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Usługowo – Handlowego “P. R. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. i (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na rzecz powoda kwotę 2.604,27 zł tytułem zwrotu kosztów pobytu w sanatorium, a w pozostałej części oddalił powództwo.

Powód domagał się 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia w związku z pogorszeniem się jego stanu zdrowia i ujawnieniem się schorzeń, które nie zostały objęte opinią biegłych sądowych, sporządzoną do sprawy prowadzonej pod sygn. IX P 150/97 i ustalenia, że strona pozwana odpowiada za wszystkie skutki związane z wypadkiem powoda z dnia 17.06.1994r. jakie mogą powstać w przyszłości, renty wyrównawczej w kwocie po 8.281 zł począwszy od 1.01.2000r. oraz kwoty 21.988,34 zł tytułem dalszego odszkodowania w związku z pobytem w sanatoriach, zakupem wózka inwalidzkiego w kwocie 19.200 zł, zakupem kul łokciowych w kwocie 50 zł oraz zwrotu kosztów przejazdu samochodem do Z. na zabiegi w kwocie 120,41 zł.

Dnia 9 lipca 2008r. (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Z. wydał orzeczenie, w którym postanowił zaliczyć powoda do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Przy czym Zespół stwierdził, że orzeczony stopień niepełnosprawności ma charakter trwały i wydał orzeczenie na stałe.

Wyrokiem z dnia 2 sierpnia 2010r. Sąd Rejonowy w R. zasądził na rzecz powoda wyrównanie renty za okres od 1 października 2006r. do sierpnia 2010r., ustalając, że od września 2010r. będzie ona wynosić kwotę 1.714,70 złotych miesięcznie. Uwzględnił również żądanie powoda w zakresie zwrotu wydatków poniesionych w związku z pobytem w sanatorium do kwoty 2.770,30 złotych. Oddalił natomiast powództwo ponad tę kwotę (powód pierwotnie dochodził kwoty 14.434 zł), jak również w zakresie zadośćuczynienia za doznana krzywdę wskazując, że powód nie wykazał, jakie krzywdy związane z wypadkiem nie zostały zaspokojone w wyniku wypłaconego mu jednorazowego odszkodowania (akta sprawy IV P 197/11- uprzednio IV P 47/09).

Od maja 2011r. do 31 stycznia 2012r. powód mieszkał wraz z W. K. (1). W dniu 31 sierpnia 2011r. powód zawarł z nią umowę o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy powierzając jej obowiązki opiekuna za wynagrodzeniem 1.630 złotych miesięcznie. Powód do dnia 1 grudnia 2011r. nie wypłacił W. K. (1) żadnego wynagrodzenia. W ramach obowiązków opiekuna sprawowała ona opiekę nad powodem. W okresie od 1 września 2011r. do 31 stycznia 2012r. pracowała od poniedziałku do piątku około 10 godzin dziennie. Robiła powodowi zakupy, pranie, kąpała go, pomagała mu się ubrać, gotowała mu, wozila powoda do lekarzy, wychodziła z nim na spacer. W dniu 31 stycznia 2012r. powód zawarł z A. D. umowę o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy powierzając jej obowiązki opiekuna za wynagrodzeniem 1.630 złotych brutto miesięcznie. W ramach obowiązków opiekuna A. D. sprawowała opiekę nad powodem w okresie od 1 lutego 2012r. W tym czasie pracowała od poniedziałku do piątku około 10 godzin dziennie przychodziła również we wszystkie soboty, niedziele i święta. Czasami przychodziła na godzinę 7 rano i zostawała do godziny 23. Pomagała powodowi umyć się, ubrać się, robiła mu zakupy, przygotowywała posiłki, prała, sprzątała, czasami jeździła z nim do specjalistów, na rehabilitacje, załatwiała sprawy powoda, płaciła mu rachunki. Kiedy powód szedł spać wracała do siebie do domu. Miesięcznie otrzymywała wynagrodzenie w kwocie 1.160 zł. A od listopada 2012r. kiedy to chciała odejść z uwagi na zbyt niskie wynagrodzenie powód umówił się z nią na kwotę 1500 zł. Wcześniej powód wziął pożyczkę, żeby opłacić jej wynagrodzenie ale pieniądze z pożyczki skończyły się. Obecnie A. D. nadal opiekuje się powodem. Powód płaci jej 1500 zł netto miesięcznie.

W dniach od 7 maja 2012r. do 28 maja 2012r. powód sam w celu rehabilitacji przebywał w (...) w U.. W związku z tym pobytem powód poniósł następujące koszty: dopłata za pobyt sanatoryjny 252 zł, koszty zakupu paliwa 121,10 zł opłata uzdrowskowa 27,30 zł i opłata za parking 35 zł. W okresie od dnia 1 grudnia 2012r. do dnia 15 grudnia 2012r. powód wraz z opiekunką A. D. przebywał na turnusie rehabilitacyjnym w Ośrodku (...) w K.. Z tego tytułu uiścił opłatę w kwocie 423 zł i poniósł koszty dojazdu w kwocie 285,71 zł i 203,10 zł.

Na krótkich dystansach powód porusza się o kulach, z ich pomocą jest w stanie pokonać kilka stopni, co do zasady porusza się na wózku np. gdy wychodzi na zewnątrz. Ma problem z przeniesieniem herbaty z pokoju do pokoju. Powód nie radzi sobie sam w nocy. Nie może zająć do ubikacji, korzysta z kaczki. W domu siedzi lub leży, nie potrafi się sam przemieścić z łóżka na fotel i odwrotnie. Obecnie powód leczy się u ortopedy, neurologa i chodzi do lekarza ogólnego. W celu dojazdu na rehabilitację i do specjalistów powód korzysta z taksówek.

Świadczenia w zakresie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych na terenie Gminy Z. realizowane są przez Polski Czerwony Krzyż. Powyższe usługi realizowane są odpłatnie w zależności od sytuacji materialno - bytowej. Cena za 1h usług opiekuńczych realizowanych dla klientów (...) wynosi 11,50 zł , a za usługi pielęgnacyjne 13 zł za 1h., przy czym odpłatność naliczana jest procentowo w zależności od dochodu osoby samotnie gospodarującej, a różnicę w poniesionych kosztach dopłaca (...). Klienci, którzy nie spełniają kryterium dochodowego w odniesieniu do ustawy o pomocy społecznej mogą zawierać umowy bezpośrednio z PCK.

Zakres usług opiekuńczych świadczonych przez PCK obejmuje zakup artykułów żywnościowych i innych potrzebnych produktów w gospodarstwie domowym, przygotowywanie posiłków, załatwianie i pilnowanie terminów lekarskich, podawanie leków (wg zlecenia lekarza) załatwianie spraw urzędowych, utrzymanie w czystości lokalu, w którym przebywa chory, bieżące porządki, mycie okien, raz na trzy miesiące, pielęgnacja chorego tj. mycie, kąpanie, czesanie, ubieranie, zmiana bielizny osobistej, zmiana pościeli, układanie chorego w łóżku, pomoc w zmianie pozycji, pielęgnacja zlecona przez lekarza, zapobieganie powstawaniu odleżyn, i odparzeń. Usługi realizowane są na podstawie

umowy zawartej z podopiecznym, przy zastosowaniu stawki godzinowej w wysokości 16 zł w dni powszednie, 21 zł w soboty i niedziele oraz 26 zł w święta. Oddział (...) w Z. nie wykonuje usług całodobowych ale w domu PCK w C. cena za dobę wynosi 85 zł.

Obecnie sprawność powoda jest znacznie ograniczona. Wymaga on stałej pomocy ze strony osób trzecich w czynnościach życia codziennego w takich jak ubieranie, czynności związane z toaletą ciała (mycie, kąpanie), czynności związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego (zakup żywności, przygotowywanie posiłków, sprzątanie). Wymaga on również pomocy przy przenoszeniu niewielkich przedmiotów np. szklanki z herbatą. Niepełnosprawność powoda ma ścisły związek z wypadkiem w pracy, któremu uległ w dniu 17 czerwca 1994r. U powoda obserwuje się postęp niepełnosprawności, objawiający się potęgującym się ograniczeniem do samodzielnego przemieszczania się oraz ograniczeniem ruchomości dużych stawów kończyn dolnych z powstaniem przykurczy tych stawów. Powód utracił możliwość samodzielnego poruszania się bez zaopatrzenia ortopedycznego. Z tego powodu wymagany jest stały współdział osoby drugiej podczas dojazdu na turnus rehabilitacyjny i podczas trwania turnusu. Aktualny stan zdrowia powoda w zakresie narządów ruchu jest zły, powoduje znaczną niepełnosprawność, ma charakter stały i związany jest z wypadkiem z dnia 17.06.1994r. Stopień niepełnosprawności powoda wymaga opieki przez 24 godziny na dobę. Powód wymaga także pomocy w czasie turnusów rehabilitacyjnych. Siadanie i wysiadanie z wózka także wymaga pomocy osoby trzeciej, jak i przemieszczanie się wózkiem na dłuższych dystansach. Powód nie jest w stanie samodzielnie ubrać się i rozebrać, nie jest w stanie zabezpieczyć swoich potrzeb higienicznych ani przygotować sobie posiłków.

Powód otrzymuje z ZUS - u kwotę 4.300 zł od pozwanego rentę w kwocie 1.700 zł. Jego wydatki wynoszą 500 zł miesięcznie czynsz za mieszkanie, 160 zł co dwa miesiące za światło, 56 zł co dwa miesiące za gaz, 270 zł - 300 zł miesięcznie za wodę, 150 zł miesięcznie na lekarstwa, 700 – 800 zł miesięcznie na wyżywienie, 140 zł do 150 zł na środki czystości.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy stwierdził, że roszczenie powoda o podwyższenie renty, co do zasady było usprawiedliwione jednak nie w dochodzonej przez powoda wysokości.

Odpowiedzialność strony pozwanej za skutki wypadku, któremu uległ powód w dniu 17 czerwca 1994r., została przesądzona wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 23 kwietnia 1999r. (sygn. akt IX P 150/97), częściowo zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 17 grudnia 1999r. (sygn. akt III APa 72/99).

Wyrokiem końcowym Sądu Okręgowego wG. z dnia 30 sierpnia 2006r. wydanym w sprawie sygn. akt VIII P 57/03 Sąd ten w punkcie drugim wyroku ustalił solidarną odpowiedzialność pozwanych Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Usługowo – Handlowego “P. R. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. i (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. za skutki wypadku z dnia 17.06.1994r. jakiemu uległ powód. Jednakże w związku z treścią powyższych rozstrzygnięć powód wnosząc pozew o podwyższenie renty wyrównawczej i o odszkodowanie nie ma obowiązku pozywania obu wyżej opisanych podmiotów jednocześnie. Artykuł 441 § 1 k.c. regulujący odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną czynami niedozwolonymi kilku osób wyraża między innymi zasadę, że każdy z dłużników solidarnych jest samodzielnie odpowiedzialny za naprawienie całej szkody, której wysokość wyznaczają odpowiednie przepisy. Dłużnikowi solidarnemu, który zaspokoił poszkodowanego, przysługują roszczenia regresowe: może żądać od pozostałych współodpowiedzialnych z nim podmiotów zwrotu odpowiednich, przypadających na nich części świadczenia odszkodowawczego. Z uwagi na powyższe Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o przypozwanie P. K. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K..

W rozpoznawanej sprawie powód domagał się podwyższenia renty wyrównawczej w związku ze zwiększeniem się jego potrzeb polegających na konieczności korzystania z opieki osoby trzeciej. Zgodnie z poglądem wyrażonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że prawo poszkodowanego z wypadku przy pracy do ekwiwalentu z tytułu zwiększonych potrzeb, polegających na konieczności korzystania z opieki osoby trzeciej nie jest uzależnione od wykazania, iż poszkodowany efektywnie wydał odpowiednie kwoty na koszty opieki. Koniecznym jest jedynie

wykazanie, iż zwiększone potrzeby, w tym przypadku konieczność sprawowania opieki jest rzeczywista i uzasadniona (wyrok SN z 11.03.1976r. IV CR 50/76, wyrok z 04.03.1969r. I PR 28/69 OSNC 1969/12/229)

Zgodnie z treścią art. 907 § 2 kc jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie. Zmiana stosunków w rozumieniu powyższej regulacji musi nastąpić po wydaniu wyroku ustalającego prawo do renty lub też po zawarciu ugody w tej sprawie. Znajduje to również potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W uchwale składu 7 sędziów z dnia 18 października 1972r. Sąd Najwyższy stwierdził, że w sprawie o zmianę wysokości renty, ustalonej ugodą, sąd uwzględnia w ramach zmiany stosunków - na podstawie art. 907 § 2 k.c. - tylko okoliczności powstałe po zawarciu ugody (OSNCP 1973/3/38). W wyroku z dnia 06 grudnia 2000r. Sądu Najwyższy uznał, że uchylenie lub zmiana wysokości renty zasądzonej lub wypłacanej na podstawie ugody (także pozasądowej), bez czasowego ograniczenia, możliwe jest tylko w sytuacji określonej art. 907 § 2 kc, a więc gdy nastąpiła zmiana stosunków (II UKN 125/00). Uchwała składu siedmiu sędziów SN z dnia 18 X 1972 r. sygn. III PZP 25/72 - wedle której "w sprawie o zmianę wysokości renty ustalonej ugodą sąd uwzględnia w ramach zmiany stosunków, na podstawie art. 907 § 2 k.c., tylko okoliczności powstałe po zawarciu ugody" - z uwagi na argumentację przytoczoną w jej uzasadnieniu odnosi się odpowiednio także do rent ustalonych wyrokiem (Tak Sąd Najwyższy w wyroku III PRN 94/72)

Przepis art. 907 § 2 k.c. ujęty został bardzo szeroko, ponieważ mówi ogólnie o wpływie zmiany stosunków na wynikający z orzeczenia sądowego obowiązek płacenia renty. Celem powyższej regulacji prawnej jest dostosowanie praw i obowiązków stron do sytuacji powstałej wskutek istotnej zmiany stosunków, a nie wskrzeszenie sporów z poprzedniego procesu o rentę. Ponieważ powództwo z art. 907 § 2 k.c. nie zostało przewidziane jako środek kwestionowania czy poprawienia poprzedniego wyroku (...) (...) żądania pozwu od uprzedniego prawomocnego orzeczenia, gdzie już ustalona została "zasada" prawa do renty, w tym również "przyczyna" jej zasądzenia, wyznaczać będzie zakres postępowania dowodowego w ramach aktywności dowodowej obu stron procesu, (tak Sąd Apelacyjny w K. w wyroku z dnia 16 grudnia 2004r. I ACa 1097/04LEX nr 151728).

W ocenie Sądu I instancji poza sporem pozostawały okoliczności, że powód wymaga codziennej opieki osoby trzeciej, że nie jest w stanie samodzielnie egzystować. Powyższe zostało wprost stwierdzone w opiniach biegłych, zresztą strona pozwana nie kwestionowała prawa powoda do ekwiwalentu za zwiększone potrzeby związane z koniecznością korzystania z opieki, przedmiotem sporu między stronami pozostawała wysokość kosztów ponoszonych przez powoda z tego tytułu.

Podwyższając rentę Sąd Rejonowy miał na uwadze fakt, że powód zawarł kolejno z dwiema opiekunkami W. K. (1) i A. D. umowy o pracę. Pierwsza z umów opiewała na kwotę 1.630 zł bez wskazania, czy jest to kwota netto, czy brutto, jednak z zeznania świadka opiekunki W. K. (1) wynika, że uzgodniona kwota „na rękę” wynosiła 1.155 zł, Sąd przyjął więc, że umowa zawarta została na kwotę brutto. W związku z tym, że powód ponosił, czy uzgodnił, wysokość ponoszonych kosztów związanych z opieką w tej wysokości brak podstaw do przyjęcia, że przysługuje mu z tego tytułu wyższa kwota. Ta sama zasada dotyczy umowy z A. D., z zeznań której wynikało, że uzgodniła ona z powodem kwotę 1.156 zł „na rękę” i tyle powód jej płacił.

Wobec powyższego za okres od dnia 1 września 2011r. do dnia 31 października 2012r., Sąd zasądził rentę w wysokości kosztów opieki rzeczywiście ponoszonej przez powoda tj. 1.630 zł.

Od listopada 2012r. do 31 grudnia 2014r., Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę po 1.931,44 zł miesięcznie, albowiem z zeznań powoda i zeznań A. D. wynikało że strony uzgodniły wyższą stawkę wynagrodzenia. A. D. na rozprawie dniu 23 listopada 2012r. zeznała, że ma zamiar przestać opiekować się powodem, gdyż kwota którą jej płaci z tytułu sprawowania opieki jest zbyt niska. Powód zeznał natomiast przesłuchiwany uzupełniająco przed wydaniem wyroku, że uzgodnili między sobą ostatecznie kwotę 1.500 zł netto. Sąd uznał więc, że dochodzona pierwotnym żądaniem pozwu kwota 1931,44 zł jest miarodajna, biorąc pod uwagę konieczność poniesienia przez powoda kosztów związanych z opłatą składek zusowskich i podatku dochodowego od wynagrodzenia opiekunki.

Na przyszłość Sąd zasądził na rzecz powoda rentę w wysokości po 2.585 zł, mając na uwadze fakt, że powód wymaga całodobowej opieki osoby trzeciej, co podkreślili w sporządzonych przez siebie opiniach biegli sądowi – biegły ortopeda – traumatolog T. G., biegły neurolog M. W.. Ten ostatni wskazał wprost, że potrzeba opieki nad powodem może wystąpić nawet w czasie snu. Niemniej jednak Sąd nie przychylił się do wyliczenia renty dokonanego przez powoda. Na podstawie pisma (...) Oddział w Z. ustalono, że koszt całodobowej opieki w ośrodku (...) w C. wynosi 85 zł za dobę i tę kwotę Sąd wziął pod uwagę ustalając bieżącą rentę wyrównawczą na rzecz powoda (365 dni w roku x 85 zł = 31.025 : 12 = 2.585 zł). Podkreślić należy, że powód musi być traktowany jak każda inna osoba, która znalazła się w podobnej sytuacji. W ocenie Sądu wysokość tak ustalonej bieżącej renty zaspokoi potrzeby powoda związane z ponoszeniem kosztów na opiekę osoby trzeciej.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 kc w zw. z art.300 kp

Jeśli chodzi o koszty rehabilitacji dochodzone przez powoda, to zostały one przez Sąd uznane za celowe i wykazane odpowiednimi zaświadczeniami, rachunkami i fakturami dlatego w pkt. 2 wyroku zasądzono kwotę 2.667,74. Wysokość odszkodowania dochodzonego przez powoda nie była kwestionowana przez stronę pozwaną.

W punkcie trzecim wyroku powództwo o podwyższenie renty wyrównawczej ponad kwoty zasądzone w pkt. 1 oddalono z powodów, które wyżej opisano.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. dokonując ich stosunkowego rozliczenia, mając na względzie, że wartość dochodzonej pozewem kwoty po kolejnych rozszerzeniach żądania wyniosła 250.257,90 zł, a ostatecznie powód uzyskał kwotę 106.725,18. W I instancji powód winien pokryć koszty zastępstwa strony przeciwnej w kwocie 504 zł (różnica pomiędzy kwotą 2.052 zł należną pozwanemu wygrał proces w 57%, a kwotą 1548 zł należną powodowi, który wygrał proces w 43%). Za drugą instancję powód winien otrzymać 1/2 stawki wynagrodzenia, które przy wartości przedmiotu zaskarżenia to 600 zł. Różnica tych kwot w wysokości 96 zł to kwota zasądzona w pozwie na rzecz powoda tytułem kosztów zastępstwa procesowego.. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego ustalona została w oparciu o §6 pkt. 7 w związku z § 12 ust 1 pkt 5 i §13 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U z 2013r., poz.461). Z uwagi na powyższe orzeczono jak w punkcie 4 wyroku.

W punkcie piątym wyroku na mocy art. 102 k.p.c., Sąd odstąpił od obciążania powoda wydatkami, mając na uwadze charakter żądania powoda. Przepis art. 102 k.p.c. pozostawia - ze względów słuszności - sądom pewną swobodę w przyznawaniu zwrotu kosztów procesu, gdy zastosowanie zasady odpowiedzialności za wynik (art. 98 k.p.c.), nie dałoby się pogodzić z tymi zasadami. Do wypadków szczególnie uzasadnionych w rozumieniu art. 102 k.p.c. można zaliczyć sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu sądu. Sąd miał na uwadze, że żądania pozwu co do zasady były uzasadnione, powództwo dotyczyło roszczeń rentowych i odszkodowawczych wynikających z wypadku przy pracy i mimo że żądania powoda zostały uwzględnione w 43%, zdaniem Sądu istniała podstawa do zastosowania 102 k.p.c.

O kosztach sądowych Sąd orzekł w punkcie szóstym na mocy art. 113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014r., poz. 1025 j.t.) i art. 100 k.p.c., biorąc pod uwagę fakt, że powód wygrał proces w 43 %, a przegrał w 57%, Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 5.964 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu od obowiązku uiszczenia której powód był zwolniony (12.513,00 zł x 43% =5.381 zł) i tytułem kosztów sporządzenia opinii biegłego (1355,60 zł x 43 %= 583 zł).

Apelację od powyższego wyroku złożyła strona pozwana zaskarżając wyrok w części tj. w pkt 1,4,5, 6. Rozstrzygnięciu zarzuciła:

1. sprzeczność istotnych ustaleń z treścią wyroku, polegającą na przyjęciu wbrew opinii biegłych, że zwiększenie potrzeb powoda, w zakresie opieki osoby trzeciej wystąpiło już od dnia 1.09.2011r. i zasądzenie renty, o której mowa

w art. 444 § 2 k.c. od tej daty pomimo, że z wyżej wymienionych opinii wynika, iż opieka osoby trzeciej w zakresie opisanym w tych opiniach, uzasadnia stan zdrowia powoda aktualny na dzień przeprowadzenia badania i wydania opinii to jest 22.05.2013 r. i 23.09.2013 r.; w konsekwencji Sąd I instancji wbrew tym opiniom przyjął, iż zwiększenie potrzeb w zakresie tam opisanym nastąpiło od 1.09.2011r. podczas gdy biegli nie potwierdzili wcześniejszego istnienia zwiększonych potrzeb, a powód nie wnosił o uzupełnienie opinii w tym zakresie;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku polegający na pominięciu, iż wskazana w piśmie PCK z 11.04.2014 r. porównawcza cena usług całodobowych wynosząca 85 zł dotyczyła pobytu osoby w Domu Pomocy Społecznej, gdzie zakres świadczonych usług obejmował nie tylko usługi opiekuńcze, ale i specjalistyczne usługi pielęgniarstwa, lekarskie, rehabilitacyjne, psychologiczne świadczone przez profesjonalny personel medyczny zatrudniony w tej placówce; tymczasem świadek A. D. i W. K. (2) wykonywały wyłącznie usługi opiekuńcze i porządkowe; wysokości renty na skutek zwiększonych potrzeb winna mieć zindywidualizowany charakter, m.in. z uwagi na rodzaj i zakres niezbędnych usług, ich dostępność, stopień trudności oraz ceny stosowane na danym terenie;

3. pominięcie przy ustalaniu wysokości świadczenia rentowego dowodu z dokumentacji ZUS na okoliczność stanu i struktury dochodów powoda oraz jego aktualnej sytuacji zawodowej; Sąd w uzasadnieniu wyroku dotyczącym tej kwestii zazaczył w oparciu o zeznania powoda, że aktualnie pobiera on rentę z ZUS w kwocie 4.300 zł oraz od pozwanego rentę wyrównawczą w kwocie 1.700 zł, razem 6.000 zł miesięcznie, zaś wydatki wynoszą około 1.900 zł, Sąd nie zweryfikował tych danych w oparciu o dokumentację ZUS, nie odniósł się do tych ustaleń i pominął też fakt nabycia przez powoda uprawnień emerytalnych, co w konsekwencji powodowało, iż regulowana przez pozwanego w dalszym ciągu renta wyrównawcza w kwocie 1.714,70 zł dawała i daje powodowi możliwość zaspokojenia ewentualnych zwiększonych potrzeb związanych ze skutkami wypadku przy pracy.

W związku z powyższym pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ograniczenie wysokości i czasokresu przyznania powodowi renty z tytułu zwiększonych potrzeb względnie o uchylenie przedmiotowego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz obciążenie powoda kosztami postępowania apelacyjnego, w tym kosztami zastępstwa procesowego radcy prawnego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji i zgodził się z ustaleniami i rozważaniami Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje: apelacja jest częściowo uzasadniona.

Sąd Rejonowy przeprowadził obszernie i szczegółowe postępowanie dowodowe. Na podstawie przeprowadzonych dowodów ustalił stan faktyczny. Ustalenia Sądu I instancji Sąd Okręgowy w przeważającej części podziela i przyjmuje za własne. Sąd II instancji nie podzielił ustaleń w części dotyczącej wysokości dochodów powoda i ich struktury. W tym zakresie Sąd Okręgowy uzupełnił postępowanie dowodowe i na podstawie informacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z 2.10.2015r. (karta 488) ustalił, że od 14.03.1995 r. S. L. był uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Renta była płatna do 30.04.2013 r. Od 1.05.2013 r. powód jest uprawniony do emerytury, która jest wypłacana w zbiegu z rentą wypadkową. Powód otrzymał świadczenia w wysokości netto:

- od września 2011r. – 1.646,12 zł,

- od marca 2012r. – 1.746,47 zł,

- od marca 2013r. – 1.814,09 zł,

- od maja 2013r. – 2.311,27 zł,

- od marca 2014r. – 2.347,70 zł,

- od marca 2015r. – 2.406,01 zł.

Ponad to powód otrzymuje rentę wyrównawczą od pozwanej w kwocie 1.714,70 zł.

Niezasadny jest zarzut apelacji dotyczący sprzeczności istotnych ustaleń z treścią wyroku, która w ocenie pozwanej polegała na błędnym przyjęciu, że zwiększenie potrzeb powoda w zakresie opieki osoby trzeciej wystąpiło już od 1.09.2011 r. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowych ustaleń. Znajdują one oparcie w opiniach biegłych oraz pozostałym materiale dowodowym. Z orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z 23.04.2010r. (karta 6) wynika, że powód został uznany za trwale całkowicie niezdolnego do pracy w związku z wypadkiem przy pracy oraz za trwale niezdolnego do samodzielnej egzystencji w związku z wypadkiem przy pracy. Zarówno całkowita niezdolność do pracy jak i niezdolność do samodzielnej egzystencji trwają nadal i są kontynuacją dotychczas orzekanej całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji. S. L. w pozwie domagał się podwyższenia renty wyrównawczej od 1.09.2011r. Data ta przypadła po wydaniu orzeczenia przez lekarza orzecznika ZUS z 23.04.2010r., które zostało wyżej przytoczone. Biegły ortopeda - traumatolog T. G. wskazał, że przeprowadził badanie powoda 9.05.2013r. (karta 302). We wnioskach biegły wskazał, że niepełnosprawność fizyczna powoda wynikająca z wypadku utrzymuje się nadal i ma charakter stały. W życiu codziennym rozmiar uszkodzeń ciała powoda wymaga opieki osoby trzeciej w zakresie całodobowym, stan zdrowia powoda uzasadnia całodobową opiekę oraz opiekę na turnusie rehabilitacyjnym. Biegły użył określenia „obecnie sprawność powoda jest znacznie ograniczona, wymaga on stałej pomocy ze strony osób trzecich w czynnościach życia codziennego takich jak: ubieranie, czynności związane z toaletą ciała (mycie, kąpanie), czynności związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego (zakup żywności, przygotowanie posiłków, sprzątanie). Wymaga on również stałej pomocy w zakresie przenoszenia niewielkich przedmiotów np. szklanki z herbatą.” Biegły wskazał też, że następuje postęp niepełnosprawności objawiający się potęgującym ograniczeniem do samodzielnego przemieszczania (karta 307). Kolejny biegły neurolog M. W. w opinii z dnia 20.09.2013r. także wskazał, że aktualny stan zdrowia powoda wymaga całodobowej opieki innej osoby ponieważ powód nawet w nocy samodzielnie nie potrafi skorzystać z toalety (karta 345). Z opinii tej wynika także, że powód porusza się za pomocą wózka inwalidzkiego, samodzielne wsiadanie i zsiadanie z niego nie jest możliwe (karta 344).

Biegli w swoich opiniach wskazali na aktualny stan zdrowia powoda, który uniemożliwia samodzielne funkcjonowanie i stwierdzili, że jest on skutkiem wypadku przy pracy. Nie prowadzi to jednak do ustalenia, że powód wymaga całodobowej opieki innej osoby od daty badania tj. najwcześniej od 9.05.2013r. – jak wnioskuje z opinii biegłych pozwana. Sąd ma za zadanie ustalić stan faktyczny na podstawie wyników całego postępowania dowodowego tj. dokonać analizy wszystkich dowodów. Zatem nie można pominąć treści zeznań świadków W. K. (1) i A. D. oraz przesłuchania stron. W szczególności z zeznań W. K. (1) wynika, że sprawowała ona opiekę nad powodem już przed wrześniem 2011r. Od września 2011 roku została zawarta pomiędzy nią i powodem umowa o pracę i świadek została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako pracownik. Opieka nad powodem polegała na praniu, sprzątanii, przygotowywaniu posiłków, pomocy w czynnościach higienicznych, zawożeniu do lekarza i była wykonywana już przed wrześniem 2011r.. Z zeznań A. D. (karta 179v) i powoda (karta 179v-180) wynika, że wyżej opisane czynności były wykonywane przez opiekunki ponieważ powód z uwagi na rozmiar uszkodzenia ciała nie był w stanie ich wykonać. Ponadto od 23.04.2010r. powód posiada orzeczenie lekarza orzecznika ZUS o całkowitej trwałej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy i trwałej niezdolności do samodzielnej egzystencji w związku z wypadkiem przy pracy. Orzeczenie to zostało wydane na potrzeby postępowania z zakresu ubezpieczeń społecznych w przedmiocie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy i dodatku pielęgnacyjnego. Definicję niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji zawiera ustawa z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. 2015r., poz.748) Zgodnie zaś z przepisem art. 13 ust. 5 tej ustawy w przypadku stwierdzenia naruszenia sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych orzeka się niezdolność do samodzielnej egzystencji. Zatem już z definicji ustawowej niezdolności do samodzielnej egzystencji wynika, że orzeka się ją w przypadkach konieczności stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych. Reasumując pomimo, że biegli w opiniach swoich wskazywali na „aktualny” stan zdrowia opinie te analizowane łącznie z zeznaniami świadków i powoda oraz

orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z 23.04.2010r. dawały podstawę do ustalenia, że od 1.09 2011r. tj. od daty wskazanej w pozwie powód wymagał stałej pomocy opiekunki i jego potrzeby zwiększyły się.

Chybiony jest kolejny zarzut apelacji dotyczący błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku polegającego na pominięciu, iż wskazana w piśmie PCK z 11.04.2014r. porównawcza cena usług całodobowych wynosząca 85 zł dotyczyła pobytu w Domu Pomocy Społecznej (dalej (...)) gdzie zakres usług był zdecydowanie szerszy i o wysokim poziomie specjalizacji - usługi lekarskie, pielęgniarstwo - w porównaniu do usług świadczonych przez W. K. (1) i A. D.. W pisemnym uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy wnikliwie przeanalizował treść wspomnianego wyżej pisma. Wynikało z niego, że PCK świadczy usługi na godzinę, a obejmują one: zakup artykułów żywnościowych i innych potrzebnych produktów w gospodarstwie domowym, przygotowywanie posiłków, załatwianie i pilnowanie terminów lekarskich, podawanie leków, załatwianie spraw urzędowych, utrzymanie czystości lokalu, w którym przebywa chory, bieżące porządki, pielęgnację chorego tj. mycie, kąpanie, czesanie, ubieranie, zmiana bielizny osobistej, zmiana pościeli, układanie chorego w łóżku, pomoc w zmianie pozycji. Są to usługi, których zakres pokrywa się z usługami świadczonymi przez opiekunki powoda. Stawka godzinowa za te usługi to: 16 zł w dni powszednie, 21 zł w soboty i niedziela oraz 26 zł w święta. Biorąc pod uwagę tylko ośmiogodzinny dzień pracy opiekunek powoda i stosując stawki godzinowe wskazane wyżej należy dojść do wniosku, że miesięczny koszt czynności opiekuńczych rozliczanych godzinowo jest wyższy niż koszt tych czynności przy zastosowaniu stawki 85 zł za dobę. Zatem Sąd Rejonowy w istocie zastosował najniższą stawkę wynikającą z pisma PCK pomimo, że pobyt w (...) łączy się z usługami specjalistycznymi, których opiekunki powoda nie wykonywały. Niezasadny jest zarzut, że Sąd Rejonowy nie zbadał cen stosowanych na danym terenie albowiem wynikają one z pisma PCK.

Kolejny zarzut apelacji jest zasadny. W toku postępowania przed Sądem I instancji pozwana podnosiła, że powód jest uprawniony do emerytury co wpływa na zmianę jego dochodów. W sprawie niniejszej wypowiedział się już Sąd Okręgowy w Gliwicach w wyroku z 26.04.2012 r., VIII Pa 31/12. W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że podwyższenie renty wyrównawczej nastąpić może w trybie art. 907 § 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p. zgodnie, z którym w razie zmiany stosunków każda ze stron może żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty. Renta wyrównawcza stosownie do art. 444 § 2 k.c. stanowi wyrównanie szkody odczuwanej przez poszkodowanego wskutek utraty zdolności do pracy zarobkowej, zwiększenia potrzeb, czy zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość. Przyznana dotychczas powodowi renta została ustalona w związku z utratą zdolności do pracy zarobkowej. Niniejszym procesem zaś powód domaga się podwyższenia renty wobec zwiększonych potrzeb dotyczących opłacenia opiekunki. Przesłanki zmniejszenia się widoków powodzenia na przyszłość lub zwiększonych potrzeb nie mają charakteru samodzielnych podstaw do żądania specjalnej renty tylko z tych przyczyn. Należą one do ogółu elementów, który winien sąd brać pod uwagę po przy określeniu wysokości jednej i odpowiedniej renty. Nie jest zatem dopuszczalne aby powód był uprawniony do jednej renty z tytułu zmniejszonych możliwości zarobkowych i do drugiej z tytułu zwiększonych potrzeb. W wyniku powództwa o podwyższenie renty wyrównawczej, które jest oparte na podstawie art. 907 § 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p. na przyszłość może nastąpić podwyższenie renty dotychczasowej, nie zaś zasądzenie renty nowej niezależnie od renty dotychczas wypłacanej. Obecnie powód jest uprawniony do renty zasądzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z 26.08.2010r., IV P 47/09 w kwocie 1.714,70 zł. Sąd Okręgowy w oparciu o informację ZUS ustalił w jakich kwotach netto powód otrzymuje świadczenia od 1.09.2011r. – o czym była mowa wyżej. Wysokość podwyższonej renty wyrównawczej do 30.04.2013r. została ustalona przez Sąd Rejonowy prawidłowo. Sąd ten pominął natomiast, że od 1.05.2013r. powód otrzymuje emeryturę w zbiegu z rentą z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Jego świadczenie z ZUS wzrosło z kwoty 1.814,09 zł netto do 2.311,27 zł netto. Zatem otrzymuje więcej o 497,18 zł netto i jest to kwota, o którą wzrosły faktyczne dochody powoda. Celem obliczenia renty wyrównawczej należy ją odjąć od kwoty ustalonej przez Sąd I instancji. W konsekwencji od 1.05.2013r. do 31.12.2014r. powodowi przysługuje renta wyrównawcza w kwocie 1.434,26 zł miesięcznie – niezależnie od renty wypłacanej z mocy wyroku Sądu Rejonowego w R. z dnia 26.08.2010r., IV P 47/09. Od 1.01.2015r. należna jest powodowi renta na przyszłość w kwocie 3.802,52 zł w miejsce renty zasądzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 26.08.2010r., IV P 47/09 (2.585 zł – 497,18 zł + 1.714,70 zł). W konsekwencji zmiany wysokości zasądzonej renty obciążono pozwaną kosztami sądowymi w kwocie 2.467,60 zł.

Mając powyższe na uwadze wyrok Sądu Rejonowego częściowo zmieniono na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w pkt I.

W pozostałej części apelacja jako niezasadna została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c. w pkt II.

Sąd Okręgowy odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu w postępowaniu apelacyjnym na podstawie art. 100 k.p.c. w pkt III albowiem w postępowaniu tym powód uległ w nieznacznej części.

(-) SSO Grażyna Łazowska (-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (spr.) (-) SSO SSR /del./ Renata Stańczak

Sędzia Przewodniczący Sędzia